

Sayı: 5
15.02.2016
14:00

Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği* kapsamında yıllık tehlikeli atık beyanları atık üreticileri tarafından, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevre Bilgi Sistemi (online.cevre.gov.tr) altında yer alan Atık Yönetim Uygulaması/Tehlikeli Atık Beyan Sistemi (TABS) kullanılarak gerçekleştirilmektedir. TABS'a yapılan beyanlar doğrultusunda 2014 yılı Tehlikeli Atık İstatistikleri Bülteni hazırlanmıştır.

TABS'da yer alan tehlikeli atık verisi, atık üreticilerinin gerçekleştirdikleri beyanlardan oluşmakta olup, beyan yılında atık üreticisinin tesiste oluşan ve geri kazanım/bertaraf amacıyla atık işleme tesisine gönderilen tehlikeli atık verisini içermektedir.

TABS kullanıcıları, atık üreticileri; faaliyetleri sonucu atık oluşumuna neden olan kişi, kurum, kuruluş ve işletme ve/veya atığın bileşiminde veya yapısında bir değişikliğe neden olacak ön işlem, karıştırma veya diğer işlemleri yapan herhangi bir gerçek ve/veya tüzel kişiler (sanayi tesisleri, hastaneler gibi); olarak kabul edilmektedir.

Beyan formunun ilk bölümünde tesisin faaliyet alanı, kapasitesi ve çalışan sayılarını içeren tesis bilgileri kayıt altına alınmaktadır. Tesisin faaliyet alanını belirlemede Eurostat tarafından oluşturulan NACE Rev.2 altılı ekonomik faaliyet sınıflandırma kodu kullanılmaktadır.

İkinci bölümde ise mülga Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmelik** (AYGEİY) Ek-IV'de verilen atık kodları ana bileşen olarak kullanılmıştır. Beyanda tesiste üretilen her bir atık kodu için; miktar, ölçü birimi, atığın işlem gördüğü yer (tesis dışı-ihracat ve stok) bilgisi, atık işleme yöntemi (geri kazanım/bertaraf yöntemi - AYGEİY Ek-2 A ve Ek-2 B) ve Bakanlığımızdan

geçici faaliyet belgesi/ çevre izin lisans belgesine sahip Geri kazanım/ Bertaraf Tesisi bilgisi alınmaktadır.

2014 yılında ülke genelinde 39.134 adet tesis tarafından tehlikeli atık beyan formu doldurulmuştur.

2014 yılı için Türkiye genelinde Tehlikeli Atık Miktarı toplamı 1.413.220 ton olarak belirlenmiştir.

Bu bülten içerisinde yer alan istatistik ve bilgilere maden sektöründen kaynaklanan atıklar dahil edilmemiştir.

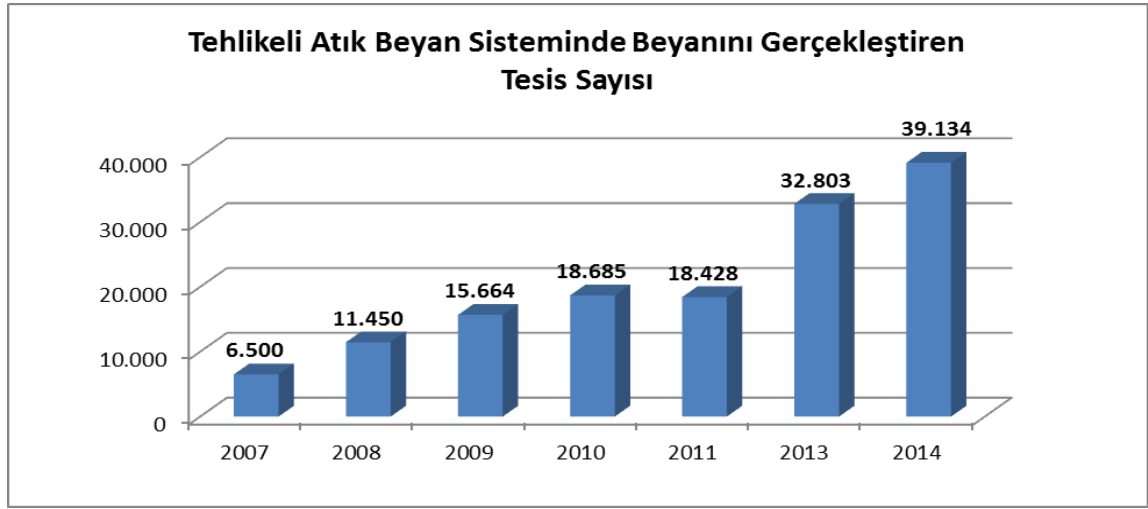
*Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği; 02.04.2015 tarihli ve 29314 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Atık Yönetimi Yönetmeliği (AYY) Madde 28 (a) bendi doğrultusunda 02.04.2016 tarihine kadar yürürlüktedir.

** Atık Yönetimi Yönetmeliği ile Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

www.csb.gov.tr/gm/ced/

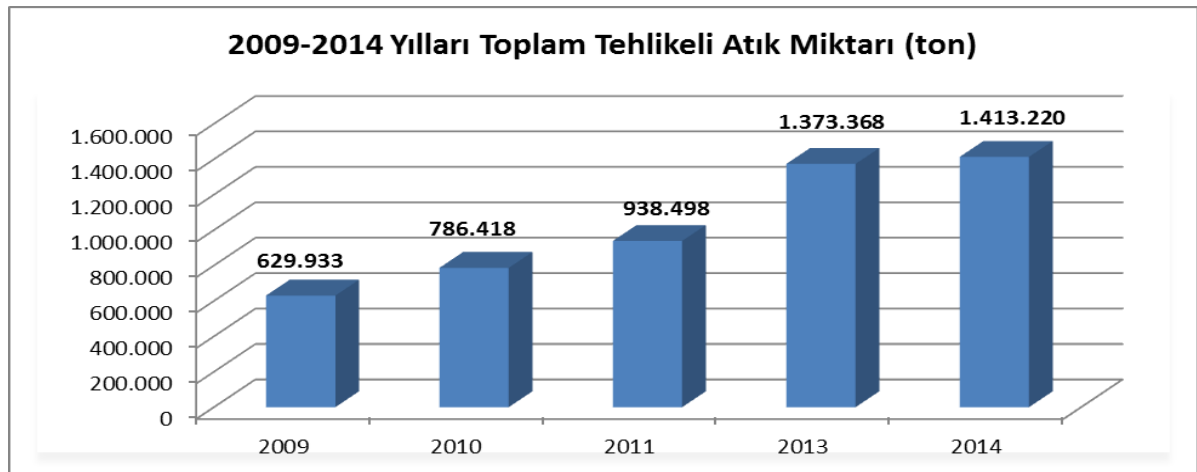
1- Tehlikeli Atık Beyanında Bulunan Tesislerin Yıllara Göre Dağılımı

	2007	2008	2009	2010	2011	2013	2014
Tehlikeli Atık Beyanında Bulunan Tesis Sayısı (adet)	6.500	11.450	15.664	18.685	18.428	32.803	39.134

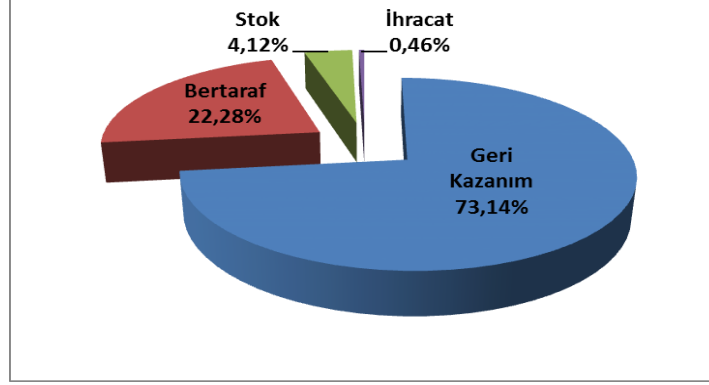
2- Tehlikeli Atık Beyanında Bulunan Tesis Sayısı ve Tehlikeli Atık Miktarı

	2009	2010	2011	2013	2014
TABS Kullanan Tesis Sayısı (adet)	15.664	18.685	18.428	32.803	39.134
Toplam Miktar (ton)	629.933	786.418	938.498	1.373.368	1.413.220

3- 2014 yılı Tehlikeli Atık Durumu Türkiye Geneli Dağılımı (Ton)

Geri Kazanım	Bertaraf	Stok	İhracat	TOPLAM
1.033.598	314.826	58.225	6.571	1.413.220

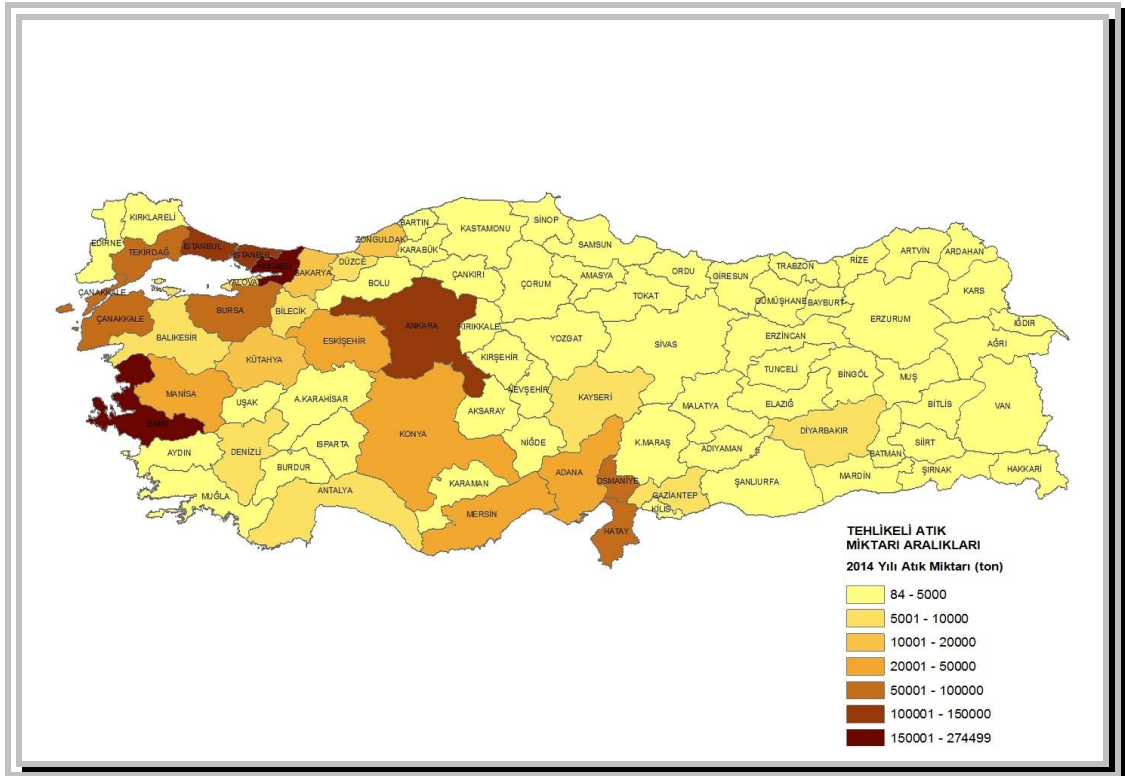
Geri kazanım: AYY'de belirlenen geri kazanım yöntemlerinden birine tabi tutulmak üzere tesisten gönderilen tehlikeli atık miktarını,

Bertaraf: AYY'de belirlenen bertaraf yöntemlerinden birine tabi tutulmak üzere tesisten gönderilen tehlikeli atık miktarını,

Stok: Yıl sonu itibariyle tesiste stok olarak tutulan tehlikeli atık miktarını,

İhracat: İhraç kaydı ile tesisten gönderilen atık miktarını ifade etmektedir.

4- İllere Göre Tehlikeli Atık Dağılımı Haritası (Ton)

5- Tesislerin Faaliyet Alanları Doğrultusunda Tehlikeli Atık Miktarları

TABS'a yapılan beyanlar doğrultusunda en çok tehlikeli atık oluşturan 10 sektör ve toplam tehlikeli atık miktarları aşağıdaki tabloda verilmektedir. Sektör bilgisi için NACE Rev.2 altlı ekonomik faaliyet sınıflaması kullanılmıştır.

En yüksek atık oluşumunun 886.755 ton ile imalat sektörüne ait olduğu görülmüştür.

Sıra No	NACE				Atık Miktarı (ton)
	Kısım	Kısım Başlık Tanımı	Bölüm Kodu	Bölüm Kodu Tanımı	
1	C	İmalat	24	Ana metal sanayii	452.998
2	C	İmalat	19	Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı	100.281
3	C	İmalat	20	Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı	97.263
4	Q	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	86	İnsan sağlığı hizmetleri	87.246
5	D	Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	35	Elektrik, gaz, buhar ve havalandırma sistemi üretimi ve dağıtımı	71.825
6	C	İmalat	30	Diğer ulaşım araçlarının imalatı	68.588
7	C	İmalat	29	Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı	61.433
8	C	İmalat	25	Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç)	60.103
9	E	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	38	Atığın toplanması, ıslahı ve bertarafı faaliyetleri; maddelerin geri kazanımı	56.283
10	C	İmalat	13	Tekstil ürünlerinin imalatı	46.089

6- Atık Kodları Doğrultusunda Tehlikeli Atık Miktarları

2014 yılında en çok beyanı gerçekleştirilen ilk 10 atık kodu ve miktarı aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Burada, en yüksek miktar Demir ve Çelik Endüstrisinden kaynaklanan 100207 kodlu atıklardır. Bunu sırası ile 150110 kodlu kontamine ambalaj atıkları, 170503 atık kodlu inşaat ve yıkım atıkları ve 180103 kodlu tıbbi atıklar takip etmektedir. Atık kodu bazında en yüksek beyan gerçekleştirilen ilk 10 atık miktarı toplamı 926.550 ton olarak tespit edilmiştir. Bu miktar 2014 yılında beyan edilen toplam tehlikeli atık miktarının %66'sını oluşturmaktadır.

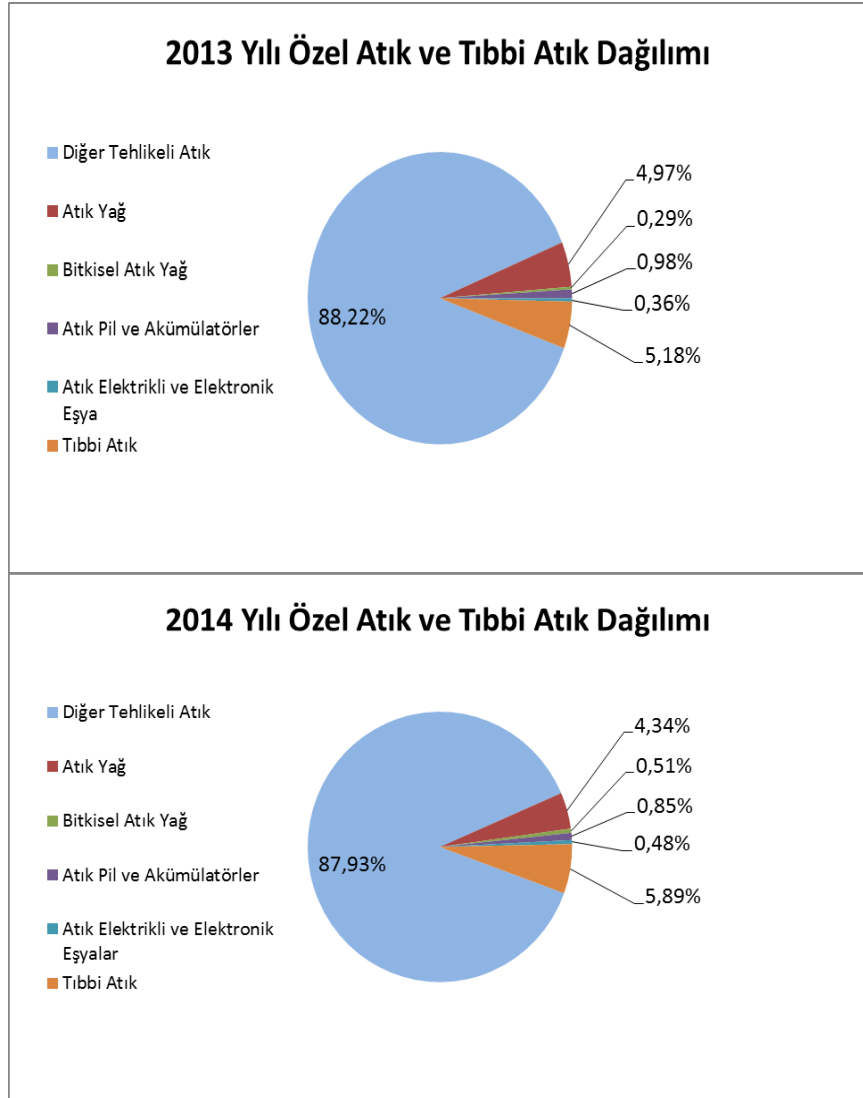
Sıra No	Atık Kodu	Atık Kodu Tanımı	Atık Miktarı (ton)
1	100207	Tehlikeli maddeler içeren gazların arıtımı sonucu ortaya çıkan katı atıklar	385.430
2	150110	Tehlikeli maddelerin kalıntılarını içeren ya da tehlikeli maddelerle kontamine olmuş ambalajlar	87.044
3	170503	Tehlikeli maddeler içeren toprak ve kayalar	85.805
4	180103	Enfeksiyonu önlemek amacı ile toplanmaları ve bertarafı özel işleme tabi olan atıklar	76.761
5	110105	Sıyırma asitleri (parlatma asitleri)	73.162
6	120120	Tehlikeli maddeler içeren öğütme parçaları ve öğütme maddeleri	68.453
7	190813	Endüstriyel atık suyun diğer yöntemlerle arıtılmasından kaynaklanan tehlikeli maddeler içeren çamurlar	46.484
8	150202	Tehlikeli maddelerle kirlenmiş emiciler, filtre malzemeleri (başka şekilde tanımlanmamış ise yağ filtreleri), temizleme bezleri, koruyucu giysiler	40.946
9	040219	Saha içi atıksu arıtımından kaynaklanan tehlikeli maddeler içeren çamurlar	31.795
10	050103	Tank dibi çamurları	30.670

7- Özel Atık ve Tıbbi Atık Miktarları

2014 yılında TABS'a beyan edilen atık yağ, bitkisel atık yağ, atık pil ve akümülatörler, atık elektrikli ve elektronik eşyalar ile tıbbi atık verisi aşağıdaki tabloda yer almaktadır. Bu atık gruplarına ait 2013 yılı verisi karşılaştırma yapılabilmesi amacıyla hazırlanarak tabloya eklenmiştir.

Yıllar	Miktar (ton)				
	Atık Yağ	Bitkisel Atık Yağ	Pil-Akü	Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyalar	Tıbbi Atık
2013	68.236	4.022	13.488	4.911	71.173
2014	61.335	7.234	11.982	6.817	83.190

2013 ve 2014 yıllarına ait beyan edilen atıklar içerisinde özel atık ve tıbbi atıkların dağılımını gösterir grafikler aşağıda yer almaktadır.

8- İller itibariyle 2014 Yılı Tehlikeli Atık Miktarları

İller itibariyle 2014 yılı tehlikeli atık miktarları aşağıdaki tabloda verilmektedir.

İL	ATIK MİKTARI (Ton)	İL	ATIK MİKTARI (Ton)
ADANA	40.410	İZMİR	243.593
ADYAMAN	1.608	KAHRAMANMARAŞ	1.196
AFYONKARAHİSAR	1.274	KARABÜK	1.004
AĞRI	356	KARAMAN	463
AKSARAY	1.731	KARS	408
AMASYA	572	KASTAMONU	1.220
ANKARA	108.230	KAYSERİ	9.146
ANTALYA	7.362	KIRIKKALE	4.014
ARDAHAN	95	KIRKLARELİ	4.945
ARTVİN	314	KİRŞEHİR	700
AYDIN	4.632	KİLİS	288
BALIKESİR	5.032	KOCAELİ	274.499
BARTIN	1.141	KONYA	25.419
BATMAN	2.458	KÜTAHYA	11.922
BAYBURT	84	MALATYA	1.784
BİLECİK	7.168	MANİSA	29.934
BİNGÖL	403	MARDİN	612
BİTLİS	201	MERSİN	28.242
BOLU	1.599	MUĞLA	2.039
BURDUR	463	MUŞ	192
BURSA	69.971	NEVŞEHİR	486
ÇANAKKALE	76.273	NİĞDE	468
ÇANKIRI	208	ORDU	1.073
ÇORUM	723	OSMANİYE	64.667
DENİZLİ	5.429	RİZE	623
DİYARBAKIR	5.770	SAKARYA	18.138
DÜZCE	9.754	SAMSUN	3.335
EDİRNE	897	SİİRT	232
ELAZIĞ	1.261	SİNOP	192
ERZİNCAN	1.073	SİVAS	1.940
ERZURUM	2.734	ŞANLIURFA	1.209
ESKİŞEHİR	25.754	ŞİRNAK	777
GAZİANTEP	5.434	TEKİRDAĞ	57.241
GİRESUN	518	TOKAT	686
GÜMÜŞHANE	305	TRABZON	2.376
HAKKARİ	220	TUNCELİ	86
HATAY	58.516	UŞAK	1.582
İĞDIR	156	VAN	995
ISPARTA	1.354	YALOVA	7.173
İSTANBUL	143.436	YOZGAT	355
		ZONGULDAK	13.047
GENEL TOPLAM= 1.413.220 ton			